

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
ЗАПОРІЗЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
МОЗ УКРАЇНИ

СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

український науково-практичний журнал

ОРИГІНАЛЬНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ

ОГЛЯДИ

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНІ

Засновник:

Запорізька медична академія
післядипломної освіти

Постановою Президії ВАК
України від 14.10.09 № 1-05/4
журнал включено до переліку
наукових фахових видань
України, в яких можуть
публікуватися результати
дисертаційних робіт на здобуття
наукових ступенів доктора і
кандидата наук

Рекомендовано
Вченого Радою ЗМАПО,
Запоріжжя
Протокол №2 від 09.02.2012 р.

Видавець:
ПП «Агентство Орбіта-ЮГ»
69001 м. Запоріжжя,
вул. Патріотична, 14

Періодичність — 6 разів на рік
Тираж — 500 прим.

Друк:
ТОВ «ВКФ «Арт-Прес»
49010 м. Дніпропетровськ,
Лоцманський узвіз, 10а

Ум. др. арк. — 6.0
Замовлення № 0912e

Адреса для листування:
Редакція журналу
«Сучасні медичні технології»
69096 м. Запоріжжя,
бул. Вінтера, 20,
Тел/факс: (061) 289-80-82
E-mail: mmtzmapo@gmail.com

Відповідальність за добір та
викладення фактів у статтях
несуть автори, за зміст рекламних
матеріалів — рекламидаці.
Передрук опублікованих статей
можливий за згодою редакції
та з посиланням на джерело

© «Сучасні медичні
технології», 2012
www.mmtzmapo.edu.ua

СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

український науково-практичний журнал

Державний заклад

«Запорізька медична академія післядипломної освіти
Міністерства охорони здоров'я України»

Головний редактор: Никоненко О. С. (Запоріжжя)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Заступник головного редактора: Шаповал С. Д.

Балашов Г. В. (Запоріжжя) Ковалъчук Л. Я. (Тернопіль)

Бараннік Н. Г. (Запоріжжя) Колесник Ю. М. (Запоріжжя)

Березницький Я. С. Кошля В. І. (Запоріжжя)
(Дніпропетровськ) Лазоришинець В. В. (Київ)

Бойко В. В. (Харків) Лоскутов О. Є.
(Дніпропетровськ) (Дніпропетровськ)

Бучакчийська Н. М. Луценко Н. С. (Запоріжжя)
(Запоріжжя) Милиця М. М. (Запоріжжя)

Гринь В. К. (Донецьк) Мішалов В. Г. (Київ)

Гриценко С. М. (Запоріжжя) Мягков О. П. (Запоріжжя)
Гук І. І. (Австрія) Ничитайло М. Ю. (Київ)

Гусаков О. Д. (Запоріжжя) Овчаренко Л. С. (Запоріжжя)

Дзяк Г. В. (Дніпропетровськ) Решетілов Ю. І. (Запоріжжя)

Завгородній С. М. (Запоріжжя) Русин В. І. (Ужгород)

Завгородня Н. Г. (Запоріжжя) Фуркало С. М. (Київ)

Запорожан В. М. (Одеса) Фуштей І. М. (Запоріжжя)

Книшов Г. В. (Київ) Якушев В. С. (Запоріжжя)

Коваленко В. М. (Київ) Ярешко В. Г. (Запоріжжя)

Ковальов О. О. (Запоріжжя)

Секретарі: Дмитрієва С. М., Рязанов Д. Ю.

Відповідальний секретар: Одринський В. А.

Зміст

5 Оригінальні дослідження

- 5 Фінансування систем охорони здоров'я: досвід деяких країн Європейського Союзу
Латишев Є. Є.
- 11 Консалтум – як організаційно-управлінська технологія медичного та економічно-фінансового генезу в умовах вдосконалення якості системи медичного забезпечення населення України
Рудень В. В., Москвяк Є. Й., Гутор Т. Г.
- 18 Удосконалення методичних підходів до підготовки керівників галузі охорони здоров'я з питань менеджменту якості медичної допомоги
Горачук В. В.
- 21 Адаптація підходів та механізмів електронного менеджменту для використання при організації медико-санітарної допомоги пацієнтам з мультирезистентним туберкульозом
Владимирський А. В., Мозговой В. В.
- 29 «Медичне право» – його місце при підвищенні кваліфікації лікарів
Лашкул З. В., Сізінцева Ю. Ю.
- 31 Надання медичної допомоги лікарями загальної практики-сімейної медицини з приводу хірургічних хвороб
Слабкий Г. О., Бурдим Ю. В.
- 36 Результати переходу до надання ПМСД на засадах сімейної медицини на рівні адміністративного району в сільській місцевості
Одринський В. А.
- 45 Концептуальні основи становлення і розвитку гігієни катастроф як нового наукового та прикладного напряму в предметній сфері медицини катастроф
Кочін І. В., Сидоренко П. І., Гут Т. М., Гелдаш С. В., Акулова О. М., Гайволя О. О., Шило І. Ф., Трошин Д. О.
- 53 Малоінвазивні способи лікування атеросклеротичних уражень атерерій дуги аорти
Русин В. І., Корсак В. В., Буцко Є. С., Борсенко М. І.
- 60 Патогенетические параллели аутоиммунных процессов и деструктивных изменений суставных структур на ранних стадиях ревматоидного артрита
Рекалов Д. Г.

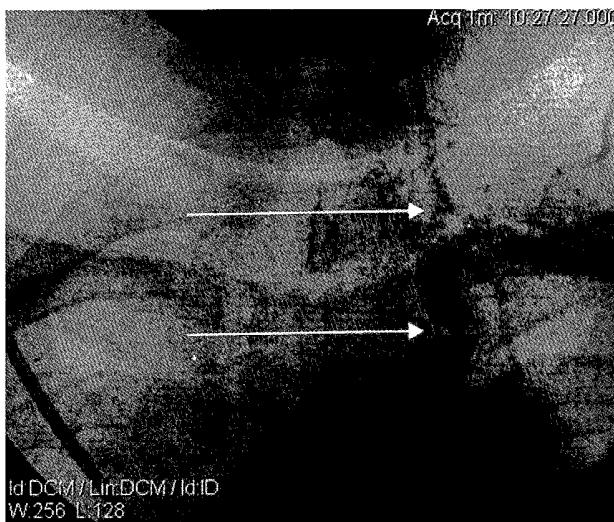
66 Огляди

- 66 Аналіз останніх змін в законі України «основи законодавства України про охорону здоров'я» щодо надання медичної допомоги
Курило Т. М.
- 70 Реформування системи охорони здоров'я та його наслідки щодо медичного забезпечення працюючих
Крекотень О. М.
- 74 Первинна медична допомога дитячому населенню при впровадженні сімейної медицини
Фершал Я. Ю.
- 80 Амбулаторна психіатрична допомога при впровадженні сімейної медицини
Бібик І. Г.
- 85 Особисте страхування. сучасний стан добровільного медичного страхування в Україні
Курочка В. Л., Лашкул З. В., Посний В. Ф., Авраменко В. С., Одринський В. А., Фершал Я. Ю., Бібик І. Г.

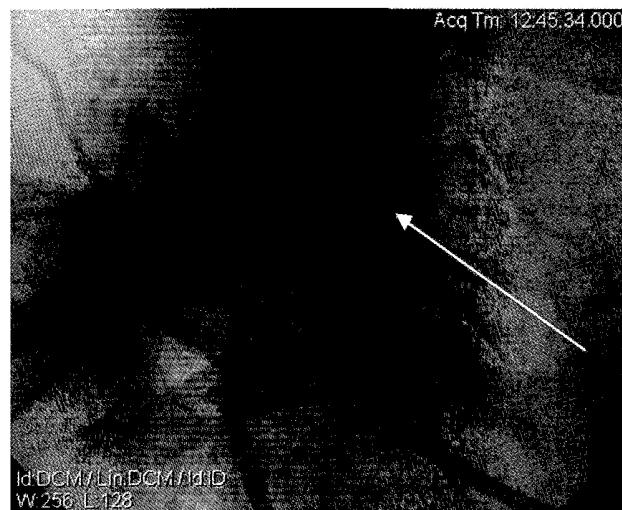
89 Історія медицини

- 89 Исторический опыт отечественной медицины по профилактике инфекционных заболеваний
Лашкул З. В.
- 92 История развития службы скорой медицинской помощи в Запорожской области
Балашов Г. В., Лашкул З. В.

Рис. 1. РАГ хворого Д. Візуалізується атеросклеротичне ураження I сегменту лівої ПкА та I сегменту incілатеральної ХА

Рис. 2. РАГ хворого А. Візуалізується атеросклеротичне ураження I сегменту контраполатеральної ХА

Таблиця 1

Частота та характер ураження артерій дуги аорти

Характер ураження артерій	Частота, %
«Кінкінг» лівої ХА та стенотично-оклюзійне ураження правої ПкА	2 (5,4%)
Стенотично-оклюзійне ураження правої ХА та лівої ПкА	2 (5,4%)
Стенотично-оклюзійне ураження лівої ХА та лівої ПкА	4 (10,8%)
«Кінкінг» правої ВСА та стенотично-оклюзійне ураження правої ПкА	3 (8,1%)
Стенотично-оклюзійне ураження правої ПкА та іпсілатеральної ВСА	4 (10,8%)
Стенотично-оклюзійне ураження лівої ПкА та лівої ВСА	5 (13,6%)
Ізольоване стенотично-оклюзійне ураження ПкА з того чи іншого боку	17 (45,9%)
Всього	37 (100%)

Таблиця 2

Розподіл пацієнтів залежно від виконаного оперативного втручання

Вид операційного втручання	Всього операційних втручань
Балонна ангіопластика – стентування лівої ПкА	26 (45,6%)
Балонна ангіопластика – стентування правої ПкА	11 (29,7%)
Балонна ангіопластика – стентування правої ХА	2 (3,5%)
Балонна ангіопластика – стентування лівої ХА	6 (10,5%)
Балонна ангіопластика – стентування правої ВСА	7 (12,3%)
Балонна ангіопластика – стентування лівої ВСА	5 (8,8%)
Всього	57 (100%)

Рис. 3. РАГ хворого К. Стеноз гирла правої ХА з S-подібним «кінкінгом» I та II сегментів ХА

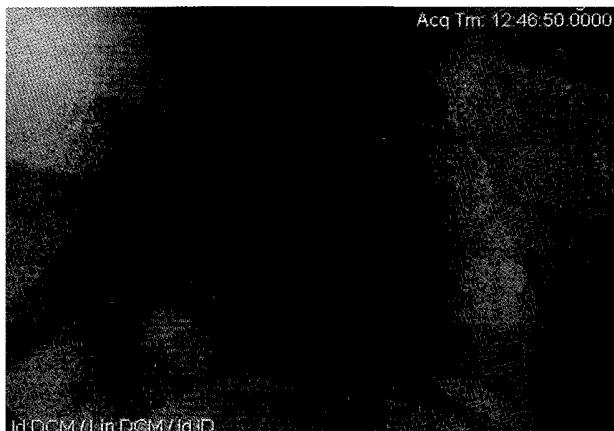

Рис. 4. РАГ хворого К. Роздутий балон в просвіті правої ХА

Рис. 5. РАГ хворого К. Встановлення стента в просвіті правої ХА

Рис. 6. Контрольна РАГ хворого К. Задовільне заповнення правої ХА

теральній хребтовій артерії та прохідності зони стентапіслябалонної ангіопластики-стентування виконували дуплексне сканування підключичних, хребтових та сонних артерій з кольоворовим картуванням кровоплину.

У всіх пацієнтів на момент виписки із стаціонару при ультразвуковому дуплексному скануванні ретроградного (патологічного) кровоплину по іпсілатеральній хребтовій артерії та стенозів в зоні ендоваскулярного втручання виявлено не було.

Всі пацієнти після проведеного комплексного лікування відзначили покращення загального стану, регрес неврологічної симптоматики, відсутність/регрес симптомів ішемії верхніх кінцівок та ішемічних інсультів.

На рисунках 7–12 зображені серії рентген-контрастних артеріографій хворої з поєднаним атеросклеротичним ураженням сонних та гирла контраполатеральної хребтової артерії. Послідовно одномоментно виконано балонну диллятацію І сегменту хребтової артерії та стентування каротидних артерій.

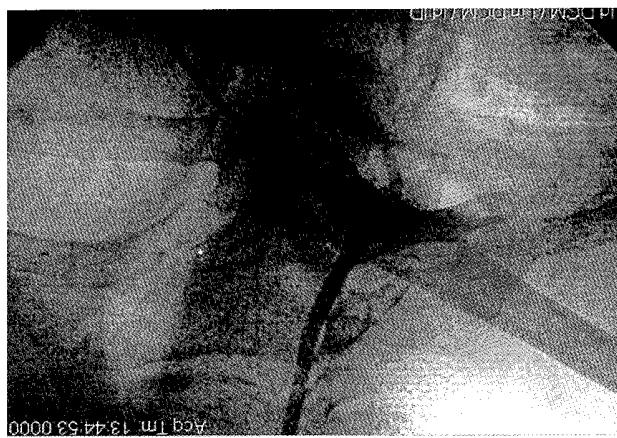
Нами простежені віддалені результати у 37

хворих після ендovаскулярного втручання на артеріях дуги аорти. Якщо порівнювати тільки динаміку неврологічної симптоматики та ішемії верхніх кінцівок в результаті мінінвазивного хірургічного лікування, то отримані дані вказують на високу ефективність останнього в лікуванні хронічної недостатності кровопостачання верхніх кінцівок та ішемії головного мозку, викликаних поєднаними стенотично-оклюзійними ураженнями екстракраніальних артерій (рис. 13).

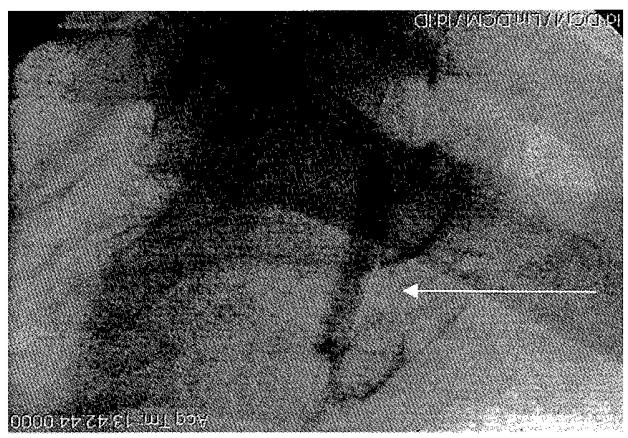
Як видно з діаграмами, випадків без позитивних змін неврологічної симптоматики не було.

На сьогоднішній день безсумнівними перевагами ендovаскулярних втручань у лікуванні оклюзуючих уражень артерій дуги аорти є їх мала інвазивність та травматичність. Проблема розвитку рестенозів після ангіопластики-стентування залишається досить гострою. За даними J. DeVries та співавт. [6] частота рестено-зів/оклюзій після ангіопластики склада 7,3%. В нашому дослідженні гемодинамічно значимий рестеноз в стentі виявлено у 2 (5,4%) пацієнтів через 3 роки після ендovаскулярних втручань. Шляхом виконання повторної балонної дилля-

Puc. 12. Fomoparba PAT xeopot T. Bañohha ñuamayia I cesmehmy
sañogehnha napeot xpedmoet amepit ma it sihor

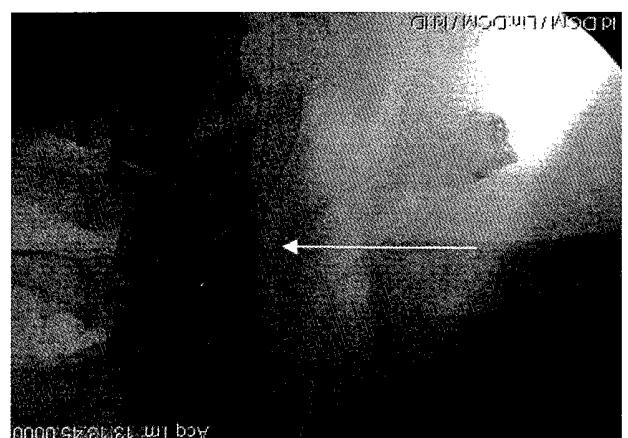
Puc. 11. PAT xeopot T. Bañohha ñuamayia I cesmehmy
napeot XA

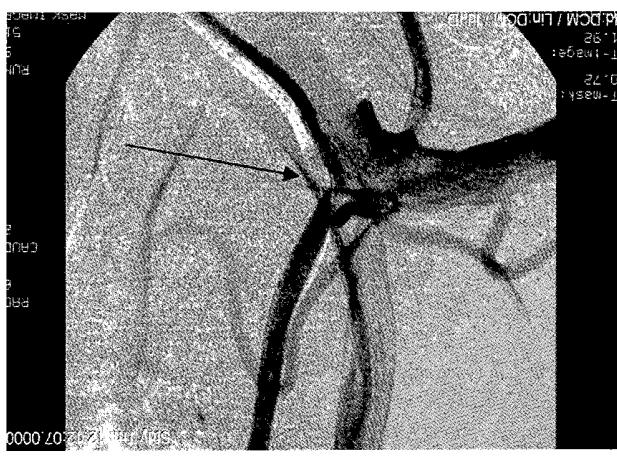
Puc. 10. Fomoparba PAT xeopot T. Bañohha
sañogehnha cohuh amepit

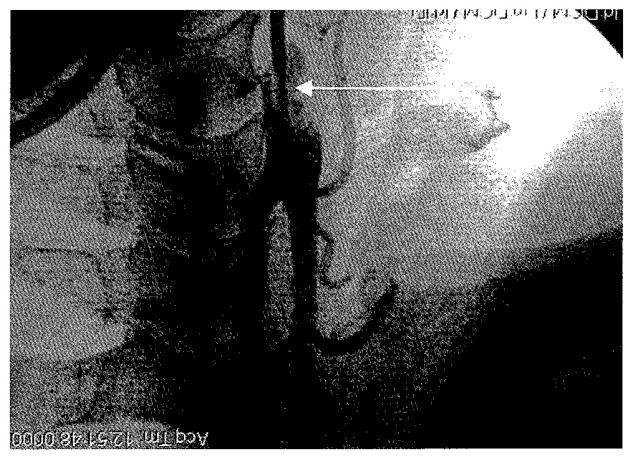
Puc. 9. PAT xeopot T. Buronaho cmehmyeahha nielot
BaSCA ma BCA

Puc. 8. PAT xeopot T. Fpumauhhu cmehos supra
krompaamepabhoi XA

Puc. 7. PAT xeopot T. Kpumauhhu cmehos nielot
sañabhot cohoh amepit ma BCA

тації І сегменту лівої ПкА в одному випадку та І сегменту правої ХА в іншого хворого відновлено магістральний тип кровоплину в уражених артеріальних басейнах.

Аналіз спостереження за хворими після хірургічного лікування поєднаного атеросклеротичного ураження екстракраніальних артерій показав, що практично усі хворі не мають скарг з боку порушення кровопостачання головного мозку. Покращення неврологічного статусу, що підтверджено відсутністю повторних гострих порушень мозкового кровообігу у віддалено-му післяопераційному періоді, при хірургічній корекції недостатності вертебро-базиллярної та каротидної системи відмічено у всіх хворих з ураженням підключичних, сонних та хребтових артерій.

Практично у всіх хворих, в ранньому після-операційному періоді отримано досить значний клінічний ефект – критичну ішемію верхніх кінцівок ліквідовано або переведено в І–ІІ ст. недостатності кровопостачання верхніх кінцівок, ліквідовано повторні минаючі порушення мозкового кровообігу, головний біль, серцево-судинні пароксизми, відмічено значний регрес неврологічної симптоматики.

У зв'язку зі зменшенням післяопераційних ускладнень у хворих, яким виконували рентгеноваскулярну ангіопластику-стентування вдалося суттєво скоротити середнє перебування хворих у стаціонарі, зменшити економічні витрати, пов'язані з лікуванням цієї категорії хворих, прискорити як функціональну, так і соціальну реабілітацію хворих.

Кумулятивний аналіз позитивних результатів спостереження протягом 3 років показав добре та задовільні результати мінінвазійного хірургічного лікування в 94,6% випадків.

Узагальнюючи вищесказане, вважаємо, що ендovаскулярні методи реконструкції екстракраніальних артерій мають бути операціями вибору при стенотично-оклузуючих ураженнях гілок дуги аорти, зокрема синдромі підключично-хребтового обкрадання. При наявності варіантів відходження ПкА, які не дозволяють підійти катетером до судини-мішені, в якості операції вибору повинні розглядатися відкриті операційні втручання на артеріях дуги аорти.

Висновки

Аналіз віддалених результатів ендovаскулярних способів лікування атеросклеротичного ураження гілок дуги аорти показав високу ефективність останніх (94,6% стабільних результатів через 3 роки спостереження) в лікуванні недостатності мозкового кровообігу та хронічної недостатності кровопостачання верхніх кінцівок.

Перевагами ендovаскулярних втручань є мала травматичність, можливість одномоментно в певній послідовності маніпулювати на декількох уражених артеріальних басейнах, скорочення середнього терміну перебування хворих у стаціонарі, прискорення як функціональної, так і соціальної реабілітації хворих.

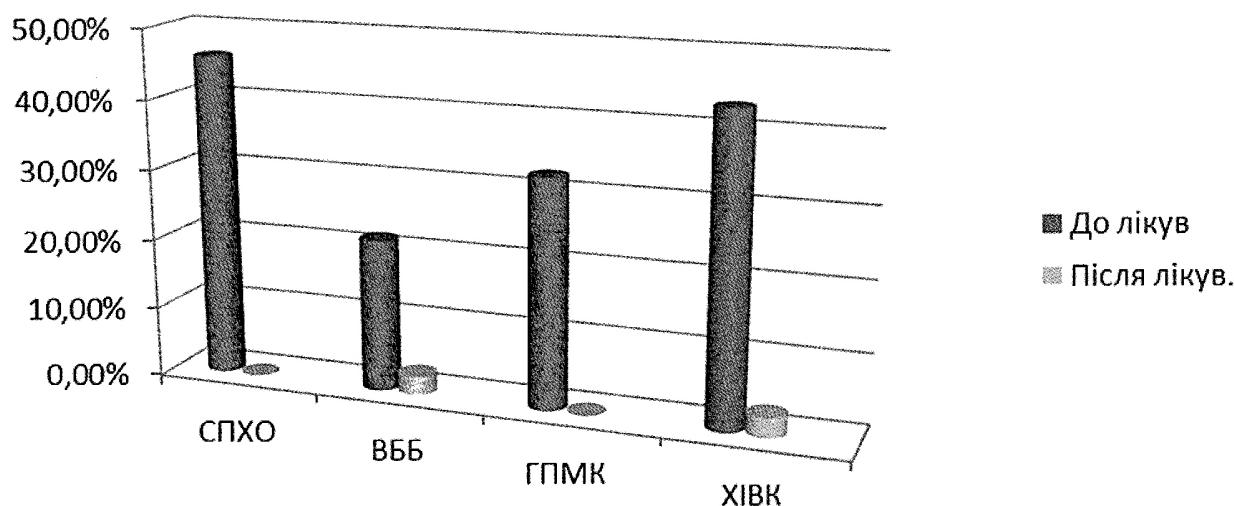

Рис. 13. Динаміка симптомів мультифокального атеросклеротичного ураження артерій дуги аорти через 3 роки після проведеного ендovаскулярного втручання. (СПХО – синдром підключично-хребтового обкрадання, ВББ – вертебробазиллярна недостатність, ГПМК – гостре порушення мозкового кровообігу, ХІВК – хронічна ішемія верхніх кінцівок)

stenting, aortic arch arteries.

Keywords: subclavian-vertebral steal syndrome, endovascular interventions, balloon angioplasty – lar interventions 94,6% of stable results were received by cumulative analysis.

Several affected arterial basins had been investigated. By the three years of observation after endovascular arterio-lesions of aortic arch arteries. The possibility of simultaneously manipulated in sequence on results of endovascular surgery were analyzed in thirty-seven patients with combined multiple ath-

Uzhgorod National University
Rusyn V. I., Korsak V. V., Bustko Y. S., Borsenko M. I.

ARTERIES

MINIMALLY INVASIVE TREATMENTS OF Atherosclerotic Lesions of Aortic Arch

terectors, junctional thrombotic-catheteropuncture, aortoplasty.

Keywords: junctional thrombotic-thrombo-embolic, atherosclerotic disease, aortic bifurcation-angioplasty bypasses.

total atherosclerosis 94,6% transjugular bypass procedure than has been developed in the field of minimally invasive surgery. This method is based on the preparation of the aorta for bypass surgery.

prim minimally invasive surgery bypasses the aorta. This method is based on the preparation of the aorta for bypass surgery.

Thoroughly described the aortic bypass surgery can be used in cases of aortic an-

Pogorelova B. N., Kopack B. B., Byuro E. C., Bobchenko M. N.

AVTIN AOPTI

ATEPOCKAEPOTNECKX TOPAKHENIN APTEPNIN MAONHABANHPIE CHOCOBI AVEHENIA

1. Baccinelli A. G. Pethrenoxypynneckeje iehene no-
bujaahha. – Yekropoia: Faputn, 2011. – 208 c.
2. Otrajaehpiie deeyipatni xypyprinhekorje iehene
gozhbyx okrjazoneen i certmehra uojzjonyhbyx ap-
teleni. / II. O. Razzaqan, B. A. Illoob, Yo. A. Cheraev
[nd]. // Ahtnojorina no coeyjincra xypyprina. – 2002. –
T. 8, № 4. – C. 94–102.
3. Pethrenoxypynnechi ehdjoracryapni metroljan jizyraha
cnyjapomy iujiuhonno-xpedtoboro otkrapajana y na-
uijebirje xpozhymno moymuham mokroboro kpo-
boodiriy / B. I. Pychen, B. B. Kopack, Yo. A. Illoob [ta
ihi]. // Xkrapajewim xkypyni. – 2010. – № 2. –
C. 9–18.
4. Cnyjapom otkrapajehna mypn nerojorii cyjant avtina aopti
Kjonebhie cnyjapom otkrapajehna otkrapajehna, etjorachyjaphe meema-
taphix bnejabrejctv.

Jlirepatypa